

UCHWAŁA Nr XVIII/107/2016

RADY GMINY PĘCZNIEW

z dnia 31 marca 2016 roku

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za
2015 rok oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 zm. poz. 1045, poz. 1890) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332 zm. poz. 1045, poz. 1830) uchwała, co następuje:

§1. Przyjmuje się sprawozdanie Wójta Gminy Pęczniew z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2015 rok oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań stanowiących załącznik do uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pęczniew.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Janusz Zych

Załącznik do Uchwały
Nr XVIII/107/2016
Rady Gminy Pęczniew
z dnia 31 marca 2016 r.

SPRAWOZDANIE

**z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2015 r.
oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań**

Pęczniew, marzec 2016 r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęczniewie realizuje zadania własne gminy w zakresie wspierania rodzin w oparciu o Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2015 poz. 332) oraz Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Pęczniew na lata 2013-2015. W/w ustawa kładzie główny nacisk na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku, czyli w rodzinie.

Ustawa nakłada na gminę obowiązek realizacji następujących zadań:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
- 8) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust. 8.

Wspieranie rodziny, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych ma na celu przywrócenie zdolności do wypełniania tych funkcji. Realizując w 2015 roku postanowienia ustawy brano przede wszystkim pod uwagę dobro dziecka i rodziny, pamiętając o prawach dziecka do:

- 1) wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka;
- 2) powrotu do rodziny;
- 3) utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
- 4) stabilnego środowiska wychowawczego;
- 5) kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
- 6) pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;
- 7) ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
- 8) informacji i wdrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;
- 9) ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;
- 10) poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej;
- 11) dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami – została uchwalona Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (dz. U. z 2015 poz. 332)

W marcu 2013 r. został opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Pęczniew na lata 2013-2015, który przewiduje rozwój działań profilaktycznych mających na celu wzmocnienie rodzin z grupy ryzyka, zapobieganie narastania kryzysu poprzez pracę z rodziną naturalną oraz zapewnienie każdemu dziecku prawa do stabilnego, trwałego i rodzinnego środowiska wychowawczego. Na terenie Gminy szerszą współpracę z rodzinami dysfunkcyjnymi w 2015 r. prowadził asystent rodziny.

W przypadku gdy Ośrodek Pomocy Społecznej powziął informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, pracownik socjalny przeprowadzał w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm). Na wniosek pracownika socjalnego Kierownik ośrodka przydzielał rodzinie asystenta rodziny. Asystent rodziny prowadził pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny mógł pracować w tym samym czasie była uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie mogła przekraczać 15. Asystent rodziny był zatrudniony w ramach zadaniowego trybu pracy, co pozwalało na pracę z rodzinami w różnych godzinach, także poza godzinami pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pęczniewie.

W ramach wspierania rodzin dysfunkcyjnych, które przejawiają problemy opiekuńczo-wychowawcze Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęczniewie w 2015 roku zatrudniał asystenta rodziny, który pracował z 15 rodzinami z 36 dziećmi, w których występowały sprzężone problemy takie jak: niskie umiejętności wychowawcze, alkoholizm, przemoc, problemy z dziećmi w różnym wieku. Kumulacja problemów w rodzinie, niechęć rodzin zarówno do zmiany sposobu życia jak i ingerencji osoby z zewnątrz w życie rodziny pokazują, że stopień trudności pracy asystenta jest bardzo wysoki a zakładane efekty jego pracy są odległe i wymagają niejednokrotnie długoletniej intensywnej pracy. Praca asystenta z rodzinami przełożyła się na wzmocnienie więzi rodzinnych w rodzinach mających problemy wychowawcze, zachowania pełnego składu rodzin (utrzymanie dzieci w rodzinach biologicznych), jak również poprawę funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. W 2015 r. wydatki na asystenta rodziny wyniosły 17 494,00 zł, z czego 16 875,00 zł pozyskano ze środków budżetu państwa w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2015 „Asystent Rodziny – czwarta edycja”.

Asystent rodziny realizował w szczególności następujące zadania:

- 1) Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 3) Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 4) Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 5) Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 6) Wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 7) Motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 8) Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 9) Prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 10) Współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny
- 11) Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonaniu zadań uzna za niezbędną.

W 2015 roku w zawodowej rodzinie zastępczej przebywało dwoje dzieci przez okres 6 miesięcy z terenu naszej gminy. Zgodnie z art. 191, ust. 8 i 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – w przypadku umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

W 2015 roku wydatki jakie poniosła gmina z tytułu pobytu dziecka w rodzinie zastępczej wyniosły 2 832,26 zł, zadanie to w całości finansowane jest ze środków własnych gminy. Od momentu wejścia w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332) po raz pierwszy dwoje dzieci zostało umieszczone w pieczy zastępczej, następnie w tym samym roku jedno dziecko decyzją Sądu Rodzinnego powróciło do środowiska rodzinnego, a drugie dziecko zostało adoptowane, decyzją Sądy była to pełna adopcja. Na terenie Gminy Pęczniew funkcjonowała jedna rodzina zastępcza spokrewniona, sprawując opiekę nad jednym dzieckiem, jedna rodzina zastępcza niezawodowa sprawująca opiekę nad jednym dzieckiem i jeden Rodzinny Dom Dziecka z ustanowioną opieką nad ośmiorgiem dzieci. Łącznie w rodzinach zastępczych umieszczonych było 10 dzieci z terenu innych gmin.

GOPS w Pęczniewie w ramach realizacji zadań pracy z rodziną przeprowadzał działania o charakterze profilaktycznym mające na celu przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy, ponadto realizował działania polegające na pracy z rodziną w kierunku umożliwiającym powrót do środowiska naturalnego.

Do zadań podejmowanych przez pracowników socjalnych można zaliczyć przede wszystkim diagnozowanie i analizowanie sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, precyzowanie przesłanek występujących w nich kryzysu, czy też wnioskowanie do Kierownika GOPS o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Udostępniona pomoc miała na celu zapewnienie podstawowych potrzeb bytowych rodziny oraz wzmocnienie w wypełnianiu jej wszystkich funkcji (zarówno ekonomicznych jak i wychowawczych, socjalizacyjnych czy też kulturowych) i była wykonywana w ramach prowadzonej pracy socjalnej.

Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka odbywa się również poprzez współpracę z kuratorem sądowym, sądem, zapewnienie wsparcia psychologa dla członków rodziny, współpracę z placówkami oświatowymi, współpracę pracowników socjalnych z rodzinami – poradnictwo, pomoc z w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w formie świadczeń pieniężnych i w naturze.

W 2015 roku 362 rodziny korzystały z pomocy finansowej i rzeczowej tutejszego

Ośrodka. Pomoc ta wyniosła 333 141,00 zł w tym 265 dzieci i młodzieży skorzystało z dożywiania na kwotę 87 886,00 zł.

Na terenie naszej gminy działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której celem jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką, rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób i rodzin uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych. W roku 2015 pomocą objęto rodziny w których występuje problem nadużywania alkoholu, osoby te otrzymały wsparcie w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym przez współpracę z terapeutą uzależnień i psychoterapeutą.

Placówki w ramach kompetencji własnych w 2015 roku realizowały działania zmierzające do prawidłowego funkcjonowania dziecka w rodzinie oraz współpracowały z instytucjami z terenu Gminy.

Potrzeby dotyczące realizowanego zadania:

Mając na uwadze specyfikę rodzin objętych wsparciem ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, a także przeciwdziałanie generowaniu kosztów związanych z utrzymaniem dzieci w systemie pieczy zastępczej zauważa się potrzebę:

- nawiązania współpracy z jednostkami świadczącymi pomoc specjalistów – szczególnie pożądanym tj. psycholog rodzinny, lekarz, terapeuta ds. uzależnień, lekarz psychiatra,
- zintensyfikowania współpracy z Zespołem Szkół w Pęczniewie, Publicznym Przedszkolem w Pęczniewie mającymi kontakt z dziećmi i ich rodzinami,
- rozważenia włączenia w system pomocy rodzin zaprzyjaźnionych (dalsza rodzina, sąsiedzi),
- realizacji i wzmocnienia działań asystenta rodziny poprzez prowadzenie systematycznej i bezpośredniej pracy z rodziną mającą trudności z prawidłowym funkcjonowaniem,
- kontynuowania realizacji zadań wynikających z programów z zakresu wspierania rodziny
- pozyskania dodatkowych środków finansowych na realizację zadania poprzez udział w Resortowym programie wsparcia rodziny i systemu pomocy społecznej na 2015 r.,
- podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie realizacji działań profilaktycznych poprzez udział w szkoleniach organizowanych przez Regionalne Centrum Pomocy Społecznej w Łodzi,
- zabezpieczenia środków własnych na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dziecka w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka,
- pozyskiwania osób do pełnienia funkcji rodzin zastępczych,

- realizacji i intensyfikacji działań profilaktycznych i metod pracy z rodziną mających na celu utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku.

Wskazane jest dalsze podejmowanie działań przede wszystkim profilaktycznych i wspomagających. W celu osiągnięcia zamierzonych efektów konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie gminnych jednostek organizacyjnych działających na rzecz dziecka i rodziny, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Janusz Zych